

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par atsevišķiem noteikumiem, kuri valstu tiesībās reglamentē zaudējumu atlīdzināšanas prasības par dalībvalstu un Eiropas Savienības konkurences tiesību pārkāpumiem”

COM(2013) 404 final – 2013/0185 (COD)

un “Komisijas paziņojums par kaitējuma apmēra noteikšanu zaudējumu atlīdzināšanas prasībās saistībā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. un 102. panta pārkāpumiem” C(2013) 3440

(2014/C 67/16)

Ziņotāja: **Reine-Claude MADER**

Eiropas Parlaments 2013. gada 1. jūlijā un Padome 2013. gada 8. jūlijā saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 114. pantu nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

“Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par atsevišķiem noteikumiem, kuri valstu tiesībās reglamentē zaudējumu atlīdzināšanas prasības par dalībvalstu un Eiropas Savienības konkurences tiesību pārkāpumiem”

COM(2013) 404 final – 2013/0185 (COD).

Eiropas Komisija saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 304. pantu 2013. gada 8. maijā nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

“Komisijas paziņojums par kaitējuma apmēra noteikšanu zaudējumu atlīdzināšanas prasībās saistībā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. un 102. panta pārkāpumiem”

C(2013) 3440.

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Vienotā tirgus, ražošanas un patēriņa specializētā nodaļa savu atzinumu pieņēma 2013. gada 2. oktobrī.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 493. plenārajā sesijā, kas notika 2013. gada 16. un 17. oktobrī (2013. gada 16. oktobra sēdē), ar 133 balsīm par, 1 balsi pret un 4 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1 Vispārīgi secinājumi

1.1.1 Tādu noteikumu trūkuma, kas valstu tiesībās reglamentē zaudējumu atlīdzināšanas prasības, vai gluži pretēji – valstu tiesību lielo atšķirību dēļ cietušie un arī konkurences tiesību pārkāpēji ir nevienlīdzīgā situācijā.

1.1.2 Turklāt tas var radīt konkurences priekšrocības uzņēmumiem, kuri pārkāpuši Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 101. vai 102. pantu, bet kuru galvenā mītne vai darbības vieta nav kādā no “izdevīgajām” dalībvalstīm.

1.1.3 Šie atšķirīgie atbildības režīmi negatīvi ietekmē konkurenci un kaitē iekšējā tirgus efektīvai darbībai.

1.1.4 Tāpēc Komiteja ir gandarīta par to, ka Komisija ierosina sekmēt tiesu pieejamību un kaitējuma atlīdzināšanu cietušajiem.

1.1.5 EESK tomēr uzskata, ka dokumentā pārlietu aizsargātas to uzņēmumu intereses, kuri iesaistīti iecietības programmās, un mazāk — cietušo intereses. Daži priekšlikuma noteikumi apgrūtina to darbību, jo tie ir balstīti uz ideju, ka uzņēmumiem, kas vēlas sadarboties iecietības programmas ietvaros, jābūt spēcīgi aizsargātiem pret zaudējumu atlīdzināšanas prasībām.

1.1.6 Visbeidzot, priekšlikums direktīvai jātuvina “Ieteikumam par kopējiem principiem attiecībā uz dalībvalstu aizlieguma un atlīdzināšanas kolektīvās tiesiskās aizsardzības mehānismiem saistībā ar Savienības tiesību aktos paredzēto tiesību pārkāpumiem”⁽¹⁾, jo abos dokumentos noteikts, ka visu dalībvalstu rīcībā jābūt kolektīvās tiesiskās aizsardzības mehānismiem, tostarp zaudējumu atlīdzināšanas prasību jomā.

⁽¹⁾ OV L 201, 26.7.2013., 60. lpp.

1.2 Ieteikumi par direktīvas priekšlikumu

1.2.1 EESK atzinīgi vērtē priekšlikumu direktīvai par zaudējumu atlīdzināšanas prasībām saistībā ar konkurences tiesību pārkāpumiem.

1.2.2 Komiteja uzskata, ka pierādījumu pieejamība ir svarīgs faktors, lai īstenotu tiesību aizsardzību, un atbalsta Komisijas ierosinātos noteikumus ar mērķi nodrošināt samērīgu piekļuvi konkrētai informācijai, kas vajadzīga prasību īstenošanai, tiesu iestāžu uzraudzībā.

1.2.3 Tāpat kā Komisija Komiteja atbalsta iecietības programmas, kas ļauj atklāt daudzus pārkāpumus, un uzskata, ka nevajag atturēt uzņēmumus no sadarbības, taču vienlaikus uzskata, ka šo programmu ietvaros uzņēmumi nebūtu jāaizsargā vairāk nekā tas patiešām nepieciešams. Ar minētajām programmām uzņēmumus nedrīkst atbrīvot no zaudējumu atlīdzināšanas cietušajiem.

1.2.4 EESK atbalsta noteikumu, kas paredz, ka tiesa, kurā iesniegta zaudējumu atlīdzināšanas prasība, nav tiesīga apstrīdēt kādas valsts konkurences iestādes vai tiesiskās aizsardzības iestādes lēmumu, kas ir kļuvis galīgs.

1.2.5 Komiteja atbalsta arī Komisijas priekšlikumus par noilguma termiņa sākumu, kuros ņemti vērā Komitejas atzinumā par balto grāmatu formulētie ieteikumi, un atzinīgi vērtē noteikumus par termiņa apturēšanu gadījumos, ja kādā valsts konkurences iestādē iesniegta prasība.

1.2.6 EESK ir ņēmusi vērā solidāras atbildības principu un noteikumus, kas paredzēti iecietības programmas īstenošanas gadījumā. Komiteja vēlas noskaidrot, kā šie noteikumi tiks īstenoti praksē, ņemot vērā, ka ir grūti noteikt katra konkrēta uzņēmuma atbildības līmeni.

1.2.7 EESK uzskata, ka nedrīkst pieļaut situācijas, kas var izraisīt nepamatotu iedzīvošanos. Tāpēc atzinīgi vērtē noteikumus par pārmaksas attiecināšanu, kas nodrošinās kompensācijas izmaksu tieši tai personai, kam patiešām ir nodarīts kaitējums, un būtiski uzlabos iespējas patērētājiem un mazajiem uzņēmumiem saņemt kompensāciju par nodarīto kaitējumu.

1.2.8 EESK piekrīt Komisijas vērtējumam, ka noderīgi varētu būt arī ārpustiesas izlīgumi, ja vien tie ir kvalitatīvi, neatkarīgi un arī turpmāk paliek fakultatīvi. Komiteja uzskata arī, ka alternatīvas strīdu izšķiršanas mehānismi var būt pienācīgs risinājums cietušajiem vienīgi tad, ja ir pieejami efektīvi tiesiskās aizsardzības līdzekļi, tostarp kolektīvās prasības.

1.2.9 Priekšlikums direktīvai un Ieteikums par kolektīvo tiesisko aizsardzību ir jāatvērta, jo abos dokumentos noteikts, ka dalībvalstu rīcībā jābūt kolektīvās tiesiskās aizsardzības mehānismiem, tostarp zaudējumu atlīdzināšanas prasību jomā.

Šajā saistībā Komiteja pauž nožēlu, ka ir tikusi nošķirta kolektīvo prasību ieviešana konkurences jomā, lai gan šīs prasības būtu varējušas kļūt par efektīvu patērētājiem paredzētu instrumentu, un ir ietverta atsaucē uz nesaistošu ieteikumu, kurā dalībvalstis tiek mudinātas izveidot kolektīvās tiesiskās aizsardzības mehānismus.

1.3 Ieteikumi saistībā ar paziņojumu

1.3.1 EESK atzinīgi vērtē paziņojumu par kaitējuma apmēra noteikšanu cietušajiem saistībā ar konkurences tiesību pārkāpumiem.

1.3.2 Komiteja uzskata, ka tiesības uz konkurences pārkāpumu radītā kaitējuma atlīdzināšanu pilnā apmērā ir viena no pamattiesībām un prasība par kaitējuma un zaudējumu atlīdzināšanu pienācīgi papildina prasības, ko iesniegušas publiskās un valsts konkurences iestādes.

1.3.3 Komiteja arī piekrīt Komisijas veiktajai analīzei par grūtībām novērtēt kaitējumu. Komiteja uzskata, ka paziņojumam pievienotajās praktiskajās norādēs iekļautajām vadlīnijām jāklūst par noderīgu atbalstu tiesām un iesaistītajam pusēm, vienlaikus nodrošinot valsts tiesneša neatkarību attiecībā uz spēkā esošajiem valstu noteikumiem.

2. Komisijas priekšlikumi

2.1 Direktīvas priekšlikums

2.1.1 Pēc plašas konsultāciju procedūras (?) Eiropas Komisija 2013. gada 11. jūnijā publicēja dokumentu "Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par atsevišķiem noteikumiem, kuri valstu tiesībās reglamentē zaudējumu atlīdzināšanas prasības par dalībvalstu un Eiropas Savienības konkurences tiesību pārkāpumiem".

2.1.2 Komisijas mērķis ir garantēt 101. un 102. panta un valstu konkurences tiesību īstenošanu praksē, nodrošinot, ka ikviena persona – patērētājs, uzņēmums vai publiska iestāde var pieprasīt atlīdzināt kaitējumu, kas radies saistībā ar jebkādu konkurences noteikumu pārkāpumu.

2.1.3 Komisija norāda, ka konkurences noteikumu īstenošanā ir jāizmanto gan publiskā, gan privātā sektora iesniegtās prasības, kas ir savstarpēji papildinošas.

(?) Konsultācijas par 2005. gada zaļo grāmatu un 2008. gada balto grāmatu.

2.1.4 Komisija uzsver, ka pašreiz vērojami daudzi šķēršļi un tiesiska nenoteiktība, ko rada dalībvalstu atšķirīgie noteikumi, kuri kavē tiesību faktiski īstenošanu un efektīvu tirgus darbību.

2.1.5 Lai novērstu nevienlīdzību starp dalībvalstīm Līgumā noteikto tiesību tiesiskās aizsardzības jomā un to, ka dažās valstīs trūkst efektīvas sistēmas zaudējumu atlīdzināšanai cietušajiem saistībā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. un 102. panta pārkāpumiem, Komisija ierosina noteikt kopējus standartus ar mērķi:

- uzlabot pierādījumu pieejamību saskaņā ar proporcionalitātes principu, ņemot vērā iecietības procedūru un darījumu īpašās iezīmes, jo uzskata to par svarīgu faktoru;
- noteikt, ka valsts konkurences iestāžu lēmumi, ar kuriem tiek konstatēts pārkāpums, automātiski tiek uzskatīti par pārkāpuma eksistences pierādījumu dalībvalstu tiesu iestādēs;
- sagatavot noteikumus par noilgumu, lai novērstu iespēju, ka termiņš varētu būt beidzies pirms cietušajiem ir bijusi iespēja izmantot savas tiesības;
- noteikt uzņēmumu solidaritātes principu, saglabājot labvēlīgākus noteikumus iecietības procedūras izmantošanas gadījumos, lai uzturētu sadarbības pozitīvo ietekmi;
- paredzēt noteikumus par izmaksu attiecināšanu;
- noteikt vienkāršu kaitējuma prezumpciju kartēļa gadījumā;
- veicināt, lai tiktu izmantoti strīdu izšķiršanas mehānismi vienošanās ceļā, paredzot noilguma termiņa apturēšanu šajā posmā.

2.2 Komisijas paziņojums

2.2.1 Konstatē, ka LESD 101. un 102. pants ir sabiedriskās kārtības normas, kuru mērķis ir nodrošināt, lai iekšējā tirgū konkurence netiktu kropļota, turklāt ar šiem pantiem tiek noteiktas tiesības un pienākumi uzņēmumiem vai patērētājiem, ko aizsargā Eiropas Savienības Pamattiesību harta.

2.2.2 Paziņojumā uzmanība vērsta arī uz grūtībām, ko rada kaitējuma apmēra noteikšana cietušajiem saistībā ar konkurences tiesību pārkāpumiem un tas, ka šī atbildība ir noteikta

valstu tiesu iestādēm, kaut arī tās var izmantot Komisijas dienestu sagatavotās praktiskās norādes.

2.2.3 Papildinot direktīvas priekšlikumu Komisija paziņojumam ir pievienojusi praktiskas norādes kaitējuma apmēra noteikšanai zaudējumu atlīdzināšanas prasībās.

2.2.4 Šīm norādēm ir informatīvs raksturs, un valstu tiesnešiem vai prasībās iesaistītajām pusēm tās nav saistošas. Tā nolūks ir valstu tiesām vai pusēm nodrošināt informāciju par kaitējuma apmēra noteikšanā izmantojamām metodēm un paņēmieniem.

3. Vispārīgas piezīmes par direktīvas priekšlikumu

3.1 Atzinumā, kura temats bija baltā grāmata par zaudējumu atlīdzināšanas prasībām saistībā ar EK konkurences noteikumu pārkāpšanu, EESK uzsvēra nepieciešamību uzlabot tiesiskos apstākļus cietušajiem, lai viņi varētu īstenot tiesības uz zaudējumu atlīdzību, kas radušies EK konkurences noteikumu pārkāpšanas rezultātā. Tāpēc Komiteja atzinīgi vērtē šo priekšlikumu, kas palīdzēs novērst konstatētos šķēršļus.

3.2 Tā uzskata, ka prasībām par zaudējumu atlīdzināšanu ir jāpapildina prasības, ko iesniegušas publiskās un valsts konkurences iestādes un ka to ietekme būs labvēlīga, ņemot vērā atturošo lomu.

3.3 Komiteja uzskata, ka prasības par zaudējumu atlīdzināšanu ir vienas no cietušo pamattiesībām. Cietušie var būt patērētāji un/vai uzņēmumi, un šo prasību rezultātā kaitējumam, kas radies konkurences tiesību pārkāpuma dēļ, ir jābūt pilnībā atlīdzinātam.

3.4 Tiesības pieprasīt kaitējuma atlīdzināšanu ir tikušas apliecinātas vairākkārt kopš 2001. gada. Eiropas Kopienu Tiesa ir noteikusi, ka ikvienam ir jābūt iespējai pieprasīt šāda kaitējuma atlīdzināšanu⁽³⁾. Pamattiesību hartas 47. pantā ir atzītas arī tiesības uz efektīvu aizsardzību ikvienai personai, kuras Savienības tiesību aktos garantētās tiesības tikušas pārkāptas.

3.5 Komiteja tāpat kā Komisija uzskata, ka iecietības programmas veicina daudzu pārkāpumu atklāšanu un uzskata, ka nevajag atturēt uzņēmumus no sadarbšanās. Tomēr tā ir pārliecināta, ka iecietības programmām uzņēmumi nav jāaizsargā pilnībā un tās nedrīkst ierobežot cietušo tiesības saņemt atlīdzinājumu.

3.6 Komiteja ir ņēmusi vērā, ka direktīvas priekšlikums ir papildināts ar ieteikumu, kurā dalībvalstis tiek mudinātas ieviest kolektīvās tiesiskās aizsardzības mehānismus, lai nodrošinātu tiesvedībai pakļauto personu efektīvu piekļuvi tiesību aizsardzībai. EESK pauž nožēlu, ka priekšlikumā nav skatīta kolektīvo prasību procedūras ieviešana, kas ir vienīgais mehānisms, kurš

⁽³⁾ Lieta C-453/99 (*Courage un Crehan*) un apvienotās lietas C-295/04, C-296/04, C-297/04 un C-298/04 (*Manfredi, Cannito, Tricarico un Murgolo*).

dod iespēju nodrošināt pilnīgu prasību efektivitāti un ka saistībā ar iespēju izmantot kolektīvās prasības ir ietverta atauce uz ieteikumu, kas nav saistošs. EESK aicina Komisiju sagatavot noteikumus par šo jautājumu.

3.7 Komiteja piekrīt arī Komisijas analīzei par grūtībām, ko rada kaitējuma apmēra noteikšana. Komiteja uzskata, ka praktiskās norādēs iekļautās vadlīnijas būs noderīgs atbalsts tiesām un iesaistītajam pusēm, vienlaikus nodrošinot zināmu brīvību attiecībā uz spēkā esošajiem valsts noteikumiem.

4. Īpašas piezīmes par direktīvas priekšlikumu

4.1 Piekluve pierādījumiem

4.1.1 EESK uzskata, ka piekluve pierādījumiem ir pamata jautājumus, no kā ir atkarīga lietu izmeklēšana.

4.1.2 Tā uzskata arī, ka ir nepieciešams noteikt tādu piekļuvi pierādījumiem, lai cietušie varētu iegūt to būtisko informāciju, kas viņiem nepieciešama atbildzinājuma saņemšanai par kaitējumu.

4.1.3 Tomēr tā uzskata, ka šai piekļuvei arī turpmāk ir jābūt tiesu iestāžu pārraudzībā un ka pierādījumu atklāšanai ir jābūt samērīgai, lai tiktu aizsargātas pušu tiesības.

4.1.4 Līdzīgi kā direktīvā 2004/48/EK par intelektuālā īpašuma tiesību ievērošanu⁽⁴⁾ šajā direktīvā ir noteikta pierādījumu atklāšana, garantējot, lai visās dalībvalstīs pierādījumiem, kuri prasītājiem un/vai atbildētājiem ir vajadzīgi prasījuma pierādīšanai un/vai aizstāvbai zaudējumu atlīdzināšanas prasībās, ir noteikts obligāts efektīvas piekļuves līmenis.

4.1.5 Šāds noteikums mazina juridisko nenoteiktību, ko bija radījis tiesas nolēmums *Pfeiderer* lietā⁽⁵⁾. Tajā tika noteikts, ka, tā kā nepastāv Eiropas tiesību akti par piekļuvi informācijai, ko valsts iestāde ir ieguvusi iecietības programmas ietvaros, valsts tiesnesim saskaņā ar valsts tiesību aktiem katrā konkrētā gadījumā ir jānosaka apstākļi, saskaņā ar kuriem konkurences tiesību pārkāpumā cietušajiem atļauj vai liedz piekļūt dokumentiem, kas saistīti ar iecietības procedūru.

4.1.6 Direktīvas priekšlikuma 6. pantā ir noteikta absolūta aizsardzība korporatīvajām liecībām, kas sniegtas saistībā ar iecietības programmu pieprasījumu un tā noteikta arī izlīguma iesniegumiem.

4.1.7 Tajā ir paredzēta arī pagaidu aizsardzība līdz procedūras pabeigšanai tiem dokumentiem, kurus puses īpaši sagatavojušas publiskās tiesību aizsardzības procedūras

vajadzībām (atbildes uz iestādes pieprasījumu sniegt informāciju, paziņojums par iebildumiem).

4.1.8 EESK piekrīt, ka par pierādījumu atklāšanas neizpildi un atteikšanos to darīt vai pierādījumu iznīcināšanu ir jāsaņem efektīvs, samērīgs un atturošs sods.

4.1.9 Šie fakti precīzāk attiecas uz uzņēmumiem, kas ir bijuši puses kādā konkurences iestādes uzsāktā procedūrā par faktiem, kuru dēļ ir celta zaudējumu atlīdzināšanas prasība (objektīvs elements), un/vai uz uzņēmumiem, kas zināja vai kuriem, saprātīgi pieņemot, vajadzēja zināt, ka valsts tiesnesis ir saņēmis pieteikumu vai to saņems.

4.2 Valstu nolēmumu spēks: EESK atbalsta noteikumu, saskaņā ar kuru valsts konkurences iestādes vai pārsūdzības tiesas pasludinātu spriedumu, kas ir kļuvis galīgs, nevar apstrīdēt tiesa, kas saņēmusi atlīdzinājuma pieprasījuma pieteikumu.

4.3 Noilgums

4.3.1 EESK uzskata, ka ir svarīgi paredzēt noteikumus noilguma termiņa aprēķināšanai, lai aizsargātu cietušo tiesības.

4.3.2 Komiteja atbalsta Komisijas priekšlikumus par noilguma skaitīšanas sākumu, kuri ietver Komitejas ieteikumus, ko tā bija iekļāvusi atzinumā par balto grāmatu, kā arī noteikumus par termiņa apturēšanu tajos gadījumos, kad kāda konkurences iestāde uzsāk procedūru par pārkāpumu. Ar šiem noteikumiem cietušajiem tiek garantētas tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību. Uzskata, ka noilguma termiņa apturēšanu varētu pagarināt līdz 2 gadiem pēc datuma, kad lēmums par pārkāpumu ir kļuvis galīgs.

4.4 Atbildība

4.4.1 EESK ņem vērā solidaritātes atbildības principu, ko nevar apstrīdēt.

4.4.2 Tā vēlas noskaidrot, kā ir paredzēts rīkoties tajos gadījumos, kad viens no uzņēmumiem ir piedalījies iecietības programmā, piemēram, ņemot vērā grūtības pierādīt un noteikt katra uzņēmuma atbildību un aprēķināt to ieguldījumu, ievērojot to finansiālās iespējas.

4.5 Pārmaksas attiecināšana

4.5.1 EESK atzinīgi vērtē, ka direktīvas priekšlikumā ir paredzēti noteikumi par tās pārmaksas attiecināšanu, kas radusies krāpnieciskas darbības dēļ. EESK uzskata, ka nedrīkst pieļaut situācijas, kas var izraisīt nepamatotu iedzīvošanos.

⁽⁴⁾ OV L 195, 2.6.2004., 16. lpp.

⁽⁵⁾ Lieta C-360/09.

4.5.2 Tā ir pārliecināta, ka 13. pantā iekļautais pieņēmums par netiešajiem pircējiem ir svarīgs līdzeklis, lai nodrošinātu kompensācijas izmaksu tieši tai personai, kam patiešām ir nodarīts kaitējums, un ka ar to tiek būtiski uzlabotas iespējas patērētājiem un mazajiem uzņēmumiem saņemt kompensāciju par nodarīto kaitējumu.

4.5.3 Komiteja pauž atbalstu kaitējuma pilnīgas atlīdzināšanas principam, kas noteikts 2. pantā un par kuru atgādināts 14. pantā.

4.6 Kaitējuma apmēra noteikšana

4.6.1 EESK atbalsta kaitējuma prezumpcijas principu pierādīta kartela gadījumā, ja vien šī prezumpcija novērš šķēršļus atlīdzināšanas prasībām, savukārt ir jāaizsargā pārkāpumu izdarījušā uzņēmuma tiesības.

4.6.2 Uzskata, ka pierādījumu vienkāršošanai ir jānotiek tādā mērā, lai netiktu likti šķēršļi atlīdzināšanas prasībām, jo konkurences jomā pierādījumus ir grūti atrast.

4.6.3 EESK atbalsta tādu praktisko norāžu nodrošināšanu, kādas iekļautas paziņojuma pielikumā, jo tās pusēm sniedz zināmu drošību par atlīdzinājuma apmēra noteikšanu.

4.7 Strīdu izšķiršana vienošanās ceļā

4.7.1 EESK ņem vērā Komisijas analīzi par to, cik lietderīga var būt strīdu izšķiršana vienošanās ceļā, kas dod iespēju panākt taisnīgu risinājumu ar mazākiem izdevumiem, un atbalsta noteikumus, kas ierosināti noilguma termiņa apturēšanas jomā un strīdu izšķiršanas vienošanās ceļā ietekmi uz tiesvedību, jo tā veicinās šo sistēmu izmantošanu.

4.7.2 Komiteja atgādina, ka šos mehānismus tā atbalsta tikai tādā gadījumā, ja tie ir kvalitatīvi, neatkarīgi un arī turpmāk paliek fakultatīvi, nekādā gadījumā neierobežojot tiesiskās aizsardzības līdzekļu izmantošanu.

4.7.3 Komiteja, kā jau iepriekš norādīts atzinumā par balto grāmatu, uzskata, ka strīdu alternatīvas izšķiršanas mehānismi var būt pienācīgs risinājums cietušajiem vienīgi tad, ja ir pieejami efektīvi tiesiskās aizsardzības līdzekļi, tostarp kolektīvās prasības.

4.8 Vērtēšana: Komiteja atbalsta Komisijas vērtēšanas politiku, kuras mērķis ir izdarīt secinājumus un vajadzības gadījumā veikt nepieciešamos pasākumus.

5. Secinājumi saistībā ar paziņojumu

5.1 Konkurences tiesību pārkāpumā cietušais, kurš lūdz atlīdzināt viņam nodarīto kaitējumu, var saskarties ar daudziem šķēršļiem, ko rada ar kaitējuma apmēra noteikšanu saistīto valstu noteikumu un procedūru atšķirības.

5.2 Nesamērīgi šķēršļi nedrīkst ierobežot tiesības uz efektīvu tiesvedību vēl vairāk palielinot grūtības, ko rada kaitējuma apmēra noteikšana konkurences jomā: patiešām neiespējami ir precīzi noteikt, kā būtu veidojušies tirgus dalībnieku apstākļi un kāda būtu bijusi viņu rīcība, ja pārkāpums nebūtu izdarīts. Iespējamo scenāriju iespējams tikai iztēloties.

5.3 Arī EESK uzskata, ka praktiskās norādes var kļūt par valstu tiesnešiem noderīgu instrumentu, turklāt, ievērojot tiesnešu neatkarību, tām ir tikai informatīvs raksturs un tās nav juridiski saistošas.

5.4 Jebkurā gadījumā kaitējuma noteikšanas metodes tiks izvēlētas atkarībā no piemērojamiem tiesību aktiem, ņemot vērā attiecīgās lietas īpašos apstākļus.

5.5 Attiecīgajam tiesnesim būs jāņem vērā arī visi pieejamie dati, resursi, kas ir viņa rīcībā izmaksu un laika ziņā, un jānosaka, vai tie ir samērīgi ar cietušā iesniegtā atlīdzinājuma pieprasījuma vērtību.

Briselē, 2013. gada 16. oktobrī

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Henri MALOSSE